

ze společnosti

XXXVII. KONFERENCE SOCIÁLNÍ PSYCHIATRIE

Ústí nad Labem 5.–7. 10. 2023

Konference sociální psychiatrie mají dlouholetou tradici, již od šedesátých let. Za sekci sociální psychiatrie je nám velkým potěšením, že tuto tradici můžeme udržovat a rozšiřovat. Pro letošní ročník konference padly dvě důležité volby: jednak výběr tématu konference, jednak místa konání. Jako hlavní téma jsme zvolili *Podpora resilience duševního zdraví*. Je to téma, které pramení ze základních konceptů sociální psychiatrie. Vzpomeňme například na Luca Ciompiho a jeho koncept vulnerabilita – stres – zvládnutí. Provazuje nás s prevencí duševního zdraví, předcházením duševním onemocněním, ale i zlepšováním stavu a zvyšováním odolnosti vůči stresu u lidí, kteří již trpí psychickou poruchou.

Týká se tedy samotných pacientů/klientů, jejich rodin, mladých lidí a dětí v riziku rozvoje závažných onemocnění, ale i pracovníků – profesionálů samotných. Na této podpoře se uplatňuje souhra různých léčebných a preventivních přístupů od krizové péče, psychoterapie, komunitní a rehabilitační péče až po psychofarmakologii. Nyní je to téma aktuální v kontextu doznávající pandemie a s ní spojené psychotraumatizace, která posiluje riziko vzniku duševních poruch, ale i v kontextu válečného konfliktu a péče o uprchlíky, poznamenané válečnými psychotraumaty.

Úvodní přednášku proslovala N. Makhashvili z Gruzie, která se problematikou psychotraumatu a jeho

Plenární panel konference

Dr. Nino Makhashvili z Gruzie

ošetřování dlouhodobě zabývá. Posluchači se dozvěděli o dopadu psychického traumatu na duševní zdraví populace, o trajektoriích vývoje následků traumatu, o možnostech zvládnutí traumatu a zvyšování odolnosti vůči stresu. Na úvodní přednášku navazovali další plenární přednášející. Neurovědní aspekty vlivu psychického traumatu a neurofyziologické koreláty jeho psychoterapeutického ošetření osvětlil P. Bob. J. Hajný a J. Kotalová osvětlili problematiku resilience u schizofrenie. V. Probstová přiblížila

aspekty vztahu pacient–pracovník z hlediska resilience. K. Drozdová seznámila posluchače s neurobiologickým utvářením resilience a možnostmi podpory jejího rozvoje. Podpoře resilience při práci s uprchlíky byl věnován plenární panel (K. Duchoňová., V. Roubalová Kostlánová, G. Mubeenová). Pohled uživatele na problematiku resilience přinesl M. Jíša. Zvyšování psychické odolnosti v různých souvislostech se podrobněji věnovaly i tematické sekce (S. Vidović, S. Jeřábková, M. Hrnčířová, L. Csémy,

M. Fojtíček, M. Dosbabová, J. Lorenc, L. Hejl, J. Poljaková, M. Jarolímek, M. Opletalová, T. Szymanská, J. Mužík, J. Sobotka, J. Růžička).

Podpora resilience duševního zdraví se týká také služeb a jejich proměny v rámci probíhající Reformy péče o duševní zdraví. Podařilo se již vytvořit, alespoň částečně, síť Center duševního zdraví (CDZ). Nyní je důležité, aby stávající CDZ efektivně fungovala a aby se dařilo síť CDZ postupně rozšiřovat. Pro ošetřování následků psychických traumat je klíčová síť krizových služeb, která je u nás nedostatečná. Otázky spojené s reformou byly tudíž dalším klíčovým tématem konference. Úvodní přednášku týkající se dlouhodobých zkušeností s reformou přednesl Dr. A. Maone z Itálie, který působí celoživotně jako komunitní psychiatr v Římě a zabývá se dlouhodobým reformním procesem v Itálii, sleduje jeho proměny, přínosy i rizika jak systémově, tak v rámci svých praktických zkušeností. V plenárních přednáškách dále S. Papežová a O. Pěč shrnuli poslední vývoj reformy u nás, J. Lorenc uvedl do připravované koncepce krizové péče a projektů na rozvoj krizových center, L. Kališová přiblížila problematiku nedobrovolné hospitalizace a používání omezovacích prostředků. V tematických sekcích byly podrobněji diskutovány otázky uplatňování zvyšování resilience v CDZ, denních stacionářích a dalších komunitních zařízeních jak u pacientů, tak i u pracovníků (A. Lhotová, P. Nawka, I. Švarcová, M. Jarolímek, M. Opletalová, T. Szymanská), dále otázky dalšího rozvoje CDZ a sledování jejich kvality (Z. Kučerová, M. Fia-

la, P. Říčan, J. Pluhaříková Pomajzlová) a problematika začleňování osob s poruchou osobnosti do péče týmů CDZ (O. Krupčík, Š. Bezányiová, N. Koksteinová). Těžkosti i pozitiva ve spolupráci ambulantních psychiatrů a CDZ byly zvláště probírány na diskusním fóru, které moderovali J. Rektor a T. Szymanská.

Konference se již tradičně věnovala regionu v místě svého konání, což byl tentokrát Ústecký kraj. Místní partnerství pro konferenci nabídla organizace Fokus Labe. Bohatý rozvoj služeb v regionu na úvod v plenární přednášce zpřehlednila L. Krbcová Mašínová a jednotlivé okruhy služeb byly zvláště představeny v samostatné tematické sekci (L. Kocourková, V. Conk, H. Švehla, A. Rigo, E. Kropáčková, R. Hnízdil).

Na konferencích sociální psychiatrie udělujeme Cenu 15. komnaty určenou mediálně známým osobnostem, které veřejně sdílely zkušenosti s vlastním duševním onemocněním a jeho léčbou a pomáhají tak destigmatizaci duševních poruch v populaci. Letošní laureátkou byla herečka, paní H. Kusnjerová.

Na konferenci byl velmi potěšující zájem účastníků o jednotlivá sdělení a živá diskuse. Celkem se jich účastnilo 319. Bylo předneseno 41 prezentací, proběhlo 6 workshopů a byly vystaveny 4 postery. Tradičně vynikající organizaci předvedla firma Amepra (L. Hadravová). Konference získala i mediální ohlas (Český deník, Česká televize). Pro případ bližšího zájmu najdou čtenáři jednotlivé prezentace na webových stránkách konference <https://ksp2023.cz/>.

*Za sekci sociální psychiatrie
MUDr. Ondřej Pěč, Ph.D.
e-mail: eset.pec@volny.cz*

PODZIMNÍ PSYCHOFARMAKOLOGICKÉ SYMPOZIUM

Nížké Tatry 12.–14. 10. 2023

Psychofarmakologická sekce Slovenské psychiatrické společnosti pořádala tradiční podzimní psychofarmakologické sympozium v Nížkých Tatrách na téma *Psychofarmakoterapie a kvalita života*. Zazněly čtyři plenární přednášky, proběhlo 10 odborných sympozií, včetně tří sympozií podporovaných farmakologickými společnostmi. Součástí programu byly dvě moderované diskuse. V první diskutovali o komunitní psychiatrii zástupci Ministerstva zdravotnictví SR a odboru zdravotnictví a sociálních věcí s psychiatry, v další hlavní odborník a krajští odborníci o psychiatrické zdravotní péči v jednotlivých slovenských regionech. Proběhl také jeden workshop Ministerstva zdravotnictví SR o problematice omezovacích prostředků.

Přihlášeno bylo přes 100 účastníků včetně účastníků z ČR. Vše probíhalo v příjemném domácím prostředí kongresového hotelu Chopok. V dalším si dovoluji uvést, co nás nejvíce zaujalo.

Plenární přednášky již výběrem tématu přitáhly velkou pozornost a byly interdisciplinárního charakteru. První přednesl doc. Kužela, známý gastroenterolog, na obecně žhavé téma, vztah střevního mikrobiomu a psychiky. Prof. fyziologie a patofyziologie na Univerzitě Komenského v Bratislavě Šimko hovořil o kardiovaskulárním riziku u psychofarmakoterapie s důrazem na obezitu. Prof. fyziologie a patofyziologie z Košic M. Pallyová výborně shrnula pozitiva a negativa metabolických účinků psychofarmakoterapie. V rámci sympozia o obezitě a psychických poruchách měla další sdělení o úloze